

(דף רלו"ע"א) את כל מלאכת הקדש וגו', מאן אינון חכמים העושים. אלין אינון ימינא ושמאלא, וכל שאר סטרין, דאינון אורחין ושבילין לאעלא גו ימא, ולמליא ליה, ואינון עבדו משפנא דלעילא, ואתקינו ליה.

בגונוא דא לתתא, ועשה בעלאל ואהליאב, דא בסטר ימינא, ודא בסטר שמאלא, בעלאל לימינא, ואהליאב לשמאלא, דא מיהודה, ודא מדן, ולבתר וכל איש חכם לב, ויבאו כל החכמים העושים, והא אוקימנא, וכלא בגונוא דלעילא.

בההוא יומא דאתקם משפנא, אתבטל מותא מעלמא. אתבטל לא תימא, אלא אסתלק מעלמא, דלא יכיל לשלטאה. כמה דאוקימנא. בגין דלא יתבטל יצר הרע מעלמא, עד דייתי מלכא משיחא, וקודשא בריה הוא יהדי בעובדוי וכדין (ישעיה כה) בלע המות לנצח. כד אתקם משפנא על ידא דמשה, כדין אתפרשת חילא דיצר הרע, ואתכפיא, ולא הוה יכיל לשלטאה. בההיא שעתא, אתפרש סמ"ל, תקיפא רוגזא דשמאלא, מעל תוקפא דחויא בישא, ולא יכיל לשלטא על עלמא, ולא יכיל לאתחברא ביה בבר נש, ולמסטי ליה.

רבי יהודה אמר, כד עבדו ישראל ית עגלא, מה כתיב (שמות לג) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. מאי טעמא. בגין דתמא יצר הרע דהוה אזיל בינייהו. אמר משה, סטרא דקדושה לא תשרי בגו סטרא דמסאבא. רבי אלעזר אמר, כל זמנא דסטרא דקדושה שלטא, סטרא מסאבא לא יכיל לשלטאה, ואתכפיא קמיה. ועל דא תנינו, כל זמנא דירושלם תהיה מלאה, צור חייבא יהא חרבה.

פתח ואמר, (בראשית כד) ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשערה לקראתינו ויאמר העבד וגו'. מה כתיב לעילא, ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל. האי קרא אמאי אצטריו לכתב באורייתא. ותו, וכי בגין דתמאת שפירו דיצחק (מאי טעמא) אתרפינת מגמלא.

אלא, האי קרא רזא איהו. תא חזי, (ותרא את יצחק מנא ידעת דאיהו יצחק, אלא ותרא את יצחק חמאת בההיא שעתא מה דלא ידעת) (ס"א תא חזי בשעתא דמטאת רבקה לגבי דיצחק, שעתא דצלותא דמנחה תות, ובההוא זמנא דינא אתער בעלמא), ודמאת ליה פרוגזא דדינא קשיא, ודמאת דהא סיום דרוגזא קשיא איהו גמל לתתא, ודא איהו רזא דמותא, ובגין כד אתרפינת ואשמיתת גרמה מההוא גמל. דהא כד אסתפל דינא קשיא, ההוא גמל אתתקף. ובגין כד אשמיתת גרמה מיניה, (ס"א רזא דמותא וכד האי דינא קשיא אתער ההוא גמל אתתקף ובגין כד אתרפנת ואשמיתת גרמה מההוא גמל) ולא יתבת תמן.

תא חזי, האי גמל, היינו רזא דכתיב, (משלי יט) וגמולו ישלם לו, דא גמול דאינון חייביא, דכתיב, (ישעיה ג) אוי לרשע רע פי גמול ידיו יעשה לו. והאי איהו גמל, דקימא לאכלא כלא, ולשיצאה כלא. והאי איהו זמין תדיר לקבל (נ"א לקטלא נ"א לחבלא) בני נשא. ובגין כד האי מאן דחמי בחלמיה גמל, אחמיו ליה מותא דאתגזרת עליה, ואשתזיב מיניה.

תָּא חֲזִי, הָאֵי סְטָרָא דְמִסְאָבָא אֶקְרִי חֲכִי, דְגָרִים מִיתָא לְכָל עֲלָמָא, וְהָאֵי הָוָה דְאֶסְטִי לְאָדָם וְלֹאֲתַתִּיהּ, וְהָוָה דְרַכִּיב עָלֵיהּ אִיהוּ סְמָא"ל, וְאִיהוּ אַתָּא לְמַטְעֵי עֲלָמָא, וְגָרַם מוּתָא לְכָלָא. וּבְגִין כֵּן אַתָּא וְשְׁלִיט עַל כָּלָא. אָדָם אִיהוּ אֲמֻשֵׁיךָ לִיָּה לְגַפְיָהּ, וּכְיֻן דְאִיהוּ אֲמֻשֵׁיךָ לִיָּה לְגַפְיָהּ, כְּדִין אִיהוּ אֲתַמְשֵׁיךָ אֲבַתְרִיָּהּ, עַד דְאֶסְטִי לֹון. וּבְגִין כֵּן אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי ה) וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בַּיְתָהּ, דְכָל מָאן דְאֲתַקְרִיב לְבֵיתָהּ, כְּדִין אִיהוּ נִפְקַת וּמִתְקַשְׁרַת וְאֲתַמְשַׁכַת אֲבַתְרִיָּהּ.

וְעַל דָּא רַבְקָה, כַּד חֲמָאת דְהָוָה לִיָּה לְאֲתַדְפָּקָא בְּסְטָרָא דְדִינָא קִשְׂיָא. פִּינֹן דְחֲמָאת לִיָּה לְיִצְחָק בְּרָזָא דְדִינָא קִשְׂיָא, וְחֲמָאת דְמַהְהוּא סְטָרָא נֶפֶק דִּינָא אַחְרָא תַקִּיפָא, מְזוּחָמָא דְדַהְבָּא, כַּד חֲמָאת הָאֵי, מִיַּד וְתַפּוּל מֵעַל הַגָּמֶל, בְּגִין לְאֲתַרְפוּיָי מִן דִּינָא מַהְהוּא זוּחָמָא. כְּתִיב (ישעיה סו) קוֹל יְיָ מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֵיבֹו, מַהְהוּא זוּחָמָא.

תָּא חֲזִי (דף רל"ו ע"ב) כַּד עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל הָהוּא עוֹבְדָא, וְגָרְמוּ לְהָהוּא חוּבָא, מָאֵי טַעְמָא עֲגָל, וְלֹא סְטָרָא אַחְרָא. וְאֵי תִימָא, דְאֵינֹון בְּרִירוּ עֲגָלָא, לָאוּ חֲכִי. אֱלֹא אֵינֹון אֲמָרוּ, (שמות לב) קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכּוּ לְפָנֵינוּ, וְאַחֲרָן רַעוּתִיהּ הָוָה לְאֶעֱבָבָא לֹון.

אֱלֹא וְדָאֵי עֲבִידְתָא אֲתַעֲבִיד כַּדְקָא חֲזִי, דְהָא מִסְטָרָא דְדַהְבָּא, נֶפֶקָא סוּסְפִיתָא, כַּד אֲתַבְרִיר דְדַהְבָּא, וּמִתְמָן מִתְפַּשְׁטִי כָּל אֵינֹון סְטָרֵי שְׁמָאֲלָא, דְאֵינֹון הַתּוּכָא דְהָהוּא סוּסְפִיתָא דְדַהְבָּא, וּמִתְפַּרְשָׁן לְכַמְהָ סְטָרִין. וְכָל אֵינֹון דְאִית לֹון חִיזוּ סוּמְקָא, גְּוֹן דְדַהְבָּא קִימָא כְּטוּרֵי, כַּד שְׁמֻשָׁא בְּתוּקְפִיהּ, בְּגִין דְתוּקְפָא דְשְׁמֻשָׁא אַחֲזִי דְדַהְבָּא, וְאוּלִיד לִיָּה פֶּאֲרַעָא. וְהָהוּא דְמִמְנָא בְּהָהוּא תוּקְפָא דְשְׁמֻשָׁא, חִיזוּ דִילִיָּה בְּעֲגָלָא, וְאֶקְרִי (תהלים צא) קָטַב יִשׁוּד צְהָרִים, וְדָא נֶפֶקָא מִגּוֹ עֲגָלָא הַתּוּכָא סוּמְקָא דְדַהְבָּא, וְכָל הַנִּי אֲתִינִן מַהְהוּא סְטָרָא סוּמְקָא, רוּחַ מִסְאָבָא, דְכָל אֵינֹון דְמִתְפַּרְשֵׁי מְרוּחַ מִסְאָבָא מִתְפַּשְׁטִי בְּעֲלָמָא.

וְהָאֵי רוּחַ מִסְאָבָא, אִיהוּ חוּיָא בִישָׂא. וְאִית מָאן דְרַכִּיב עָלֵיהּ, וְאֵינֹון דְכַר וְנוּקְבָא. וְאַקְרוּן אֱלֹהֵי דְאֵינֹון מְזוּחָמִין בְּעֲלָמָא, בְּכָל אֵינֹון סְטָרִין דְלָהוּן. וְרוּחַ קְדֻשָׁא אֶקְרִי זֹאת, דְאִיהִי רְזָא דְבְרִית, רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְאֲשַׁתְּבַח תְּדִיר עֲמִיהּ דְכַר נֶשֶׁ. וְכֵן (ישעיה כה) זֶה יְיָ, (שמות טו) זֶה אֱלֹהֵי, אֲכָל אֵלִין אֶקְרוּן אֱלֹהֵי, וְעַל דָּא כְּתִיב, אֱלֹהֵי אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב, (ישעיה מט) גַּם אֱלֹהֵי תִשְׁבַּחְנָהּ. וְאַנְכִי רְזָא דְזֹאת, לֹא אֲשַׁפְחֶהּ. וְכְתִיב (איכה א) עַל אֱלֹהֵי אֲנִי בּוֹכֶיָה, דְהָהוּא חוּבָה גָרִים לְמַכְבִּי לֹון כְּמָה בְּכִינִן.

דְכַר אַחַר עַל אֱלֹהֵי אֲנִי בּוֹכֶיָה. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְאֲתִיְהִיב רִשׁוֹ לְאֲתֵר דָּא לְשִׁלְטָאָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְלְחַרְבָּא בֵי מַקְדְּשָׁא. וּבְגִין דְאֲתִיְהִיב לֹון רִשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה, כְּתִיב עַל אֱלֹהֵי אֲנִי בּוֹכֶיָה, רְזָא דְמַלְחָה עַל אֱלֹהֵי דָּא סְטָרָא דְמִסְאָבָא דְאֲתִיְהִיב לֹון רִשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה. אֲנִי בּוֹכֶיָה דָּא רוּחַ קְדֻשָׁא דְאֶקְרִי אֲנִי.

וְאֵי תִימָא, הָא כְּתִיב (דברים כה) אֱלֹהֵי דְבְרֵי הַבְּרִית. חֲכִי הוּא וְדָאֵי, דְכָל אֵינֹון לֹא מִתְקִימִין, אֱלֹא מִגּוֹ אֱלֹהֵי, דְתַמָּן כָּל לְוִטִין כְּמָה דְאוּקִימְנָא דְאִיהוּ אַרְוֵר, דְכְּתִיב (בראשית ג) אַרְוֵר אֲתָהּ מִכָּל

הַבְּהֵמָה. וּבְגִין כֹּה, אֶקְדִּים וְאָמַר אֱלֹה, דְּקַיְמָא לְמַאן דְּעֵבֵר דְּבְרֵי הַבְּרִית. (ויקרא כז) אֱלֹה הַמְצִיזוֹת
אֲשֶׁר צָוָה יי' אֶת מֹשֶׁה, בְּגִין דְּפְקוּדֵיָא דְּאֹרִייתָא לְאַתְדַּכְּאָה בַּר נָשׁ, וְלֹא יִסְטִי לְאֹרְחָא דָּא,
וַיִּסְתַּמֵּר מִתַּמָּן, וַיִּתְפַּרֵּשׂ מִפְּנֵיהוּ.

וְאִי תִימָא (בראשית ו) אֱלֹה תוֹלְדוֹת נַח נַח. הַכִּי הוּא וְהָאִי, דְּהָא נִפְק חָם, דְּאִיהוּ אָבִי כְנַעַן, (בראשית
ט) וּבְתִיב אַרְוּר כְּנַעַן, וְאִיהוּ רְזָא דָּא דְּאֱלֹה. וְעַל דָּא כָּל הַנִּי הַתּוֹכָא סוּסְפִיתָא דְדַהֲבָא. וְאַהֲרֹן
קָרִיב דַּהֲבָא, דְּאִיהוּ סְטָרָא (אחרא) דִּילֵיהּ, דְּכִלִּיל אִיהוּ בְּתוֹקְפָא דְּאִשָּׁא, וּכְלָא חַד, וְסְטָרָא דָּא
דַּהֲבָא וְאִשָּׁא.

וְרוּחַ מְסַאָבָא דְּאִשְׁתַּכַּח תְּדִיר בְּמִדְבָּרָא, אִשְׁכַּח אֲתֵר בְּהוּא זְמַנָּא לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ. וַמָּה דְהוּוּ
יִשְׂרָאֵל דְּכַיִּין, מִתְּהוּא זִוְהָמָא קְדַמְמָה, דְּאִטִּיל בְּעֵלְמָא, וְגָרִים מוֹתָא לְכִלָּא, פִּד קַיְמִו עַל טוֹרָא
דְּסִינִי, גָּרַם לוֹן כְּמִלְקִדְמִין, לְסַאָבָא לוֹן, וְלֹאֲתַתְקַפָּא עֲלֵיהוּ, וְגָרִים לוֹן מוֹתָא, וְלְכָל עֵלְמָא,
וְלְדַרְיָהוֹן בְּתַרְיָהוֹן, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אֲתֵם וְגו'. אֲבָן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן
וְגו'. וּבְגִין כֹּה, אַהֲרֹן אַהֲדַר לְבַתֵּר לְאַתְדַּכְּאָה, בְּרְזָא דְמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּאִינוּן שְׁבַעָה יוֹמִין
קַדִּישִׁין, וְלְבַתֵּר לְאַתְדַּכְּאָה בְּעֵגְלָא.

וְתָא חֲזִי, בְּכִלָּא כְּעָא אַהֲרֹן לְאַתְדַּכְּאָה, דְּאִלוּ אִיהוּ לֹא הוּוּ, לֹא נִפְק עֵגְלָא. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין
דְּאַהֲרֹן אִיהוּ יְמִינָא. וְאִיהוּ תוֹקְפָא דְשִׁמְשָׁא, וְדַהֲבָא מִשְׁמָשָׁא. רוּחַ מְסַאָבָא נַחַת, וְאַתְכִּלִּיל תַּמָּן,
וְאַסְתַּאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַסְתַּאב אִיהוּ, עַד דְּאַתְדַּכוּ.

מָאִי טַעְמָא אִסְתַּאב. בְּגִין דְּנִפְק עֵגֶל, דְּאִיהוּ מְסַטְרָא דְשִׁמְמָאֵלָא, דְּאִיהוּ נְשׁוּר, וּמִימִינֵיהּ עֵגֶל. וְאִיהוּ
שְׁמָאֵלָא, כְּמָה דְּאַתְמַר, דְּכַתִּיב

